

Segédanyag a fogyatékosági támogatás intézéséhez segítőknak

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személyek részére nyújtott esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. Ennek célja, hogy – a súlyosan fogyatékosok jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotról eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez **☒**.

Kik jogosultak a támogatásra?

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos, az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású személy, továbbá a magyar hatóság által menekültként, illetve hontalanként elismert személy jogosult, akinek állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul és az alábbiak egyikével jellemezhető **☒**:

1. segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos),
2. hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos),
3. értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű (értelmi fogyatékos),
4. állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
5. a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli. Külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásszervi fogyatékos),
6. az a)–e) pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van (halmozottan fogyatékos),
7. hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az a), c)–e) pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van (halmozottan fogyatékos),

Milyen módon lehet a támogatást igényelni?

A fogyatékosági támogatás megállapítására irányuló eljárás igénybejelentésre indul **☒**. A fogyatékosági támogatás iránti igény érvényesítésével kapcsolatos valamennyi eljárás illeték- és költségmentes **☒**.

A fogyatékosági támogatás megállapítása a kincstár hatáskörébe tartozik **☒**.

Ha a fogyatékosági támogatásra irányuló igényt azért utasították el, mert az igénylő nem súlyosan fogyatékos, az elutasító határozat jogerőre emelkedését követő egy éven belül előterjesztett újabb igénybejelentésre a bizonyítási eljárást csak abban az esetben kell

lefolytatni, ha az orvos igazolja, hogy az igénylő állapota az elutasítás óta rosszabbodott; egyébként – a jogszabályváltozás esetét kivéve – az igényt el kell utasítani **☒**.

Ki állapítja meg a jogosultságot?

A súlyosan fogyatékos állapot megállapítását az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: ORSZI) illetékes szakértő bizottsága végzi. Az ORSZI a súlyosan fogyatékos állapot fennállását – ha a szakvélemény eltérően nem rendelkezik – öt évenként felülvizsgálja **☒**.

Az ORSZI a szakvéleményét a megkereséstől számított negyven napon belül köteles előterjeszteni, a szakvéleményén megérkeztéig a hatóság az eljárást felfüggeszti **☒**.

A fogyatékosági támogatásban részesülő, illetve annak gondnoka a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni a kincstárat. Ha a támogatásra vonatkozó igényt jogerősen megállapítják, az ellátás az igény benyújtásától esedékes **☒**.

Milyen esetben szűnhet meg a jogosultság?

A vakok személyi járadékában vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülő súlyosan fogyatékos személy nem jogosult támogatásra **☒**.

Megszűnik a fogyatékosági támogatásra való jogosultság, ha a súlyosan fogyatékos állapot nem áll fenn, vagy ha a fogyatékos személy a felülvizsgálaton nem jelenik meg, és a távollétét nem igazolja.

Ha a jogosult három hónapot meghaladó időtartamra távozik az Európai Unió tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak, avagy nemzetközi szerződés alapján azonos jogállást élvező állam területére, az ellátás részére a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendeletben foglaltakra figyelemmel, külön jogszabályban meghatározottak szerint kerül továbbfolyósításra. Amennyiben a jogosult az előbbi körbe nem tartozó államba távozik három hónapot meghaladó időtartamra, távolléte alatt az ellátás szünetel.

Ha a támogatásra való jogosultság a fogyatékos személy halála miatt szűnik meg, az elhalálozás hónapjára járó támogatást a vele közös háztartásban együtt élt közeli hozzátartozó, ennek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül **☒**.

Mennyi a támogatás összege?

A fogyatékosági támogatás havi összegének alapja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege, amelyhez viszonyítva 65–80%-os ellátást folyósítanak. A halmozottan fogyatékosoknak például ennek az összegnek a 80%-a jár, az értelmi fogyatékosok pedig 65%-ra számíthatnak **☒**. (Az öregségi nyugdíjról lásd a Nyugellátásról szóló fejezetet!)

A fogyatékosági támogatás folyósítása

A fogyatékosági támogatást a kincstár folyósítja, és teljes fedezetét a központi költségvetés biztosítja. A bentlakásos intézményben lakó súlyosan fogyatékos cselekvőképtelen személy ellátását az intézmény vezetőjének kell folyósítani, amelyet a vezető az intézmény költségvetésétől elkülönítetten kezel, és biztosítja a személyre szóló felhasználást **§**.

Mi a következménye a jogalap nélkül felvett támogatásnak?

Jogalap nélkül veszi igénybe a fogyatékosági támogatást az, aki arra nem, vagy kevesebb összegre jogosult, mint amelyet számára folyósítottak. Az így adott támogatást vissza kell fizetni, de csak abban az esetben, ha erre a felvételtől számított harminc napon belül írásban kötelezték.

Ha ez a határidő már eltelt, a támogatást attól lehet visszakövetelni, akinek az ellátás felvétele felróható (tehát tudta, hogy nem jogosult a támogatásra, de ennek ellenére felvette), azonban erre is csak az ellátás megszűnésétől számított három éven belül van lehetőség **§**.

Ha a fogyatékosági támogatást jogalap nélkül igénybe vett személy igazolja, hogy tartozásának azonnali vagy egy összegben való megfizetése – családi, jövedelmi, vagyoni és szociális körülményeire való tekintettel magának vagy a tartásra szoruló hozzátartozónak – aránytalanul súlyos anyagi megterhelést jelentene, részére a kincstár legfeljebb tizenkét hónapi halasztást engedélyezhet, illetőleg azt, hogy a tartozást harminchat hónapon belül részletekben fizesse meg. Aki a jogosult halála esetén a kiutalt fogyatékosági támogatást jogalap nélkül vette fel, köteles azt visszafizetni, ha erre írásban kötelezték **§**.